

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878
Publiceringsdatum: 2022-01-20 Version: 1.0

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1. Produktbeteckning

Produktens form : Blandning
Produktnamn : SCRATCH REPAIR & RENEW
Produktkod : SDS-104-T-1.0

1.2. Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

1.2.1. Relevanta identifierade användningar

Avsedd för allmänheten
Kategori efter huvudsaklig användning : Konsumentanvändning
Användning av ämnet eller beredningen : Auto vårdprodukter.

1.2.2. Användningar som det avråds från

Ingen ytterligare information tillgänglig

1.3. Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Turtle Wax EU Limited
Fieldfisher, Suite 401, The Capel Building,
Mary's Abbey,
Dublin 7, D07 N4C6 Dublin
Ireland
T EU & GB +44 (0) 845 600 3663
MSDS@turtlewax.com

1.4. Telefonnummer för nödsituationer

Telefonnummer för nödsituationer : EU & GB +44 (0) 845 600 3663
Endast kontorstid 08:30 - 17:00

Land	Organisation/Firma	Adress	Telefonnummer för nödsituationer	Kommentar
Sverige	Giftinformationscentralen	Solna Strandväg 21 171 54 Solna	112 – begär Giftinformation	

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1. Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt förordning (EG) 1272/2008 [CLP]

Inte klassificerat

Skadliga fysikalisk-kemiska effekter och hälso- och miljöeffekter

Så vitt vi vet, inte denna produkt inte utgör någon särskild risk, förutsatt att den hanteras i enlighet med god yrkeshygien och säkerhetspraxis.

2.2. Märkningsuppgifter

Känneteckning enligt förordning (EG) Nr. 1272/2008 [CLP]

Skyddsangivelser (CLP) : P102 - Förvaras oåtkomligt för barn.
EUH-fraser : EUH208 - Innehåller BENZISOTHIAZOLINONE. Kan orsaka en allergisk reaktion.
Barnskyddande förslutning : Ej tillämplig
Taktill varning : Ej tillämplig

2.3. Andra faror

Andra faror som inte orsakar klassificering : Inga under normala förhållanden.

Innehåller inga PBT/vPvB-ämnen $\geq 0,1$ % bedömt enligt REACH bilaga XIII

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

Blandningen innehåller inte ämnen som ingår i listan som upprättats i enlighet med artikel 59.1 i REACH för att ha hormonstörande egenskaper eller identifieras inte ha hormonstörande egenskaper i enlighet med kriterierna i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller Kommissionens förordning (EU) 2018/605 i en koncentration på 0,1 viktprocent eller mer.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.1. Ämnen

Ej tillämplig

3.2. Blandningar

Namn	Produktbeteckning	%	Klassificering enligt förordning (EG) 1272/2008 [CLP]
Destillat (petroleum); vätebehandlad lätt	CAS nr: 64742-47-8 EC nr: 265-149-8 Index nr: 649-422-00-2 REACH-nr: 01-2119484819-18	10 – 20	Asp. Tox. 1, H304
Bensisotiazolinon	CAS nr: 2634-33-5 EC nr: 220-120-9 Index nr: 613-088-00-6	< 0,1	Acute Tox. 4 (Oral), H302 Skin Irrit. 2, H315 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Acute 1, H400

Specifika koncentrationsgränser:

Namn	Produktbeteckning	Specifika koncentrationsgränser
Bensisotiazolinon	CAS nr: 2634-33-5 EC nr: 220-120-9 Index nr: 613-088-00-6	(0,05 ≤C < 100) Skin Sens. 1, H317

Fullständig text för H-och EUH-uttalanden: se avsnitt 16

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1. Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Första hjälpen allmän	: Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård.
Första hjälpen efter inandning	: Förväntas ej utgöra någon större inandningsrisk under normala användningsförhållanden. Vid besvär i luftvägarna: Sök läkarhjälp.
Första hjälpen efter hudkontakt	: Tvätta huden med tvål och vatten. Vid hudirritation eller utslag: Sök läkarhjälp.
Första hjälpen efter kontakt med ögonen	: Förväntas inte utgöra någon större ögonkontaktrisk under normala användningsförhållanden. Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja. Uppsök läkare eller irritation uppstår.
Första hjälpen efter förtäring	: Antas inte utgöra någon större förtärringsrisk under normala användningsförhållanden. Skölj munnen. Sök läkarhjälp vid obehag.

4.2. De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Symptom/effekter	: Så vitt vi vet, inte denna produkt inte utgör någon särskild risk, förutsatt att den hanteras i enlighet med god yrkeshygien och säkerhetspraxis.
Symptom/effekter efter inandning	: Förväntas ej utgöra någon större inandningsrisk under normala användningsförhållanden.
Symptom/effekter efter hudkontakt	: Kan orsaka allergisk hudreaktion.
Symptom/effekter efter kontakt med ögonen	: Förväntas ej utgöra någon större risk under normala användningsförhållanden. Kan orsaka svag irritation.
Symptom/effekter efter förtäring	: Förtäring kan orsaka illamående och kräkning. Kan orsaka en lätt retning av vävnaden i munnen, halsen och matspjälkningskanalen.

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

4.3. Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Behandla symptomatiskt.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1. Släckmedel

Lämpliga släckmedel : Använt lämpligt media för att ringa in branden.

5.2. Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Brandrisk : Icke-brandfarlig.
Explosionsrisk : Produkten är ej explosionsfarlig.
Reaktivitet vid brand : Icke känd.
Farliga sönderdelningsprodukter : Giftiga gaser kan frigöras.

5.3. Råd till brandbekämpningspersonal

Försiktighetsåtgärder vid brand : Stoppa läckan om det kan göras på ett säkert sätt.
Släckinstruktioner : Använt lämpligt media för att ringa in branden.
Skydd under brandbekämpning : Försök inte vidta åtgärder utan lämplig skyddsutrustning. Självförsörjande andningsapparat (SCBA). Heltäckande skyddskläder.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1. Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Allmänna åtgärder : Undvik utsläpp till miljön.

6.1.1. För annan personal än räddningspersonal

Skyddsutrustning : Behövs inte under normala användningsomständigheter.
Planeringar för nödfall : Ventilera spillområdet. Stoppa utsläppet. Undvik långvarig eller upprepad hudkontakt.

6.1.2. För räddningspersonal

Skyddsutrustning : Behövs inte under normala användningsomständigheter.
Planeringar för nödfall : Ventilera området. Stoppa utsläppet. Undvik långvarig eller upprepad hudkontakt.

6.2. Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till miljön.

6.3. Metoder och material för inneslutning och sanering

För återhållning : Samla upp spill.
Rengöringsmetoder : Ventilera spillområdet. Torka upp med absorberande material (till exempel tyg). Placera i lämplig behållare för avyttring i enlighet med avfallsbestämmelser (se avsnitt 13).
Annan information : Hantera avfallet på ett säkert sätt i enlighet med lokala/nationella bestämmelser.

6.4. Hänvisning till andra avsnitt

För ytterligare information se rubrik 8: "Begränsning av exponeringen / personligt skydd" .. För avyttring av solida material eller restprodukter, se avsnitt 13: "Avfallshantering".

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1. Skyddsåtgärder för säker hantering

Skyddsåtgärder för säker hantering : Iaktta försiktighetsåtgärderna på etiketten. Kontrollera att tillräcklig ventilation finns. Förvaras oåtkomligt för barn. Undvik långvarig eller upprepad hudkontakt.
Åtgärder beträffande hygien : Tvätta alltid händerna efter hantering av produkten. Ät inte, drick inte och rök inte när du använder produkten.

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

7.2. Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagringsvillkor	: Förvaras på väl ventilerad plats. Förvaras svalt. Förvara utom räckhåll för barn. Behållarna skall vara tillslutna när de inte används.
Icke blandbara produkter	: Starka syror.
Oförenliga material	: Okänt.
Lagringsplats	: Förvaras på väl ventilerad plats. Får inte utsättas för frost.

7.3. Specifik slutanvändning

Auto vårdsprodukter.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1. Kontrollparametrar

8.1.1 Nationella gränsvärden för exponering på arbetsplatsen och biologiska gränsvärden

Ingen ytterligare information tillgänglig

8.1.2. Rekommenderade övervakningsförfaranden

Ingen ytterligare information tillgänglig

8.1.3. Det bildas luftföroreningar

Ingen ytterligare information tillgänglig

8.1.4. DNEL och PNEC

Ingen ytterligare information tillgänglig

8.1.5. control banding (kontroll av kemikaliehantering)

Ingen ytterligare information tillgänglig

8.2. Begränsning av exponeringen

8.2.1. Lämpliga tekniska kontrollåtgärder

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder:

Kontrollera att tillräcklig ventilation finns.

8.2.2. Personlig skyddsutrustning

Personlig skyddsutrustning:

Upprepad och längre hudkontakt: lämpliga handskar.

Personlig skyddsutrustning symbol(er):

8.2.2.1. Ögonskydd och ansiktsskydd

Skyddsglasögon:

Ögonskydd behöver bara användas när vätska kan spruta eller skvätta

8.2.2.2. Hudskydd

Hudskydd:

Behövs inte under normala användningsomständigheter

Handskydd:

Upprepad och längre hudkontakt: lämpliga handskar

Andra hudskydd

Materialval för skyddsklädsel:

Behövs inte under normala användningsomständigheter

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

8.2.2.3. Andningsskydd

Andningsskydd:

Inte nödvändigt vid lämplig ventilation

8.2.2.4. Ytterligare fara

Ingen ytterligare information tillgänglig

8.2.3. Begränsning och övervakning av miljöexpositionen

Begränsning och övervakning av miljöexpositionen:

Undvik utsläpp till miljön.

Begränsning av användarens exponering:

Läs etiketten före användning. Iaktta försiktighetsåtgärderna på etiketten.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1. Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Tillstånd	: Vätska
Färg	: Ej tillgänglig
Lukt	: Karakteristisk.
Luktgräns	: Ej tillgänglig
Smältpunkt	: Ej tillämplig
Frys punkt	: Ej tillgänglig
Kokpunkt	: Ej tillgänglig
Brandfarlighet	: Ej tillämplig
Explosiva egenskaper	: Produkten är ej explosionsfarlig.
Brandfrämjande egenskaper	: Ej brännbart.
Explosionsgränser	: Ej tillgänglig
Nedre explosionsgräns	: Ej tillgänglig
Övre explosionsgräns	: Ej tillgänglig
Flampunkt	:
Självantändningstemperatur	: Ej tillgänglig
Sönderfalltemperatur	: Ej tillgänglig
pH	: Ej tillgänglig
Viskositet, kinematisk	: 120 mm ² /s
Viskositet, dynamisk	: 120 cP
Löslighet	: Ej tillgänglig
Fördelningskoefficient för n-oktanol/vatten (Log Kow)	: Ej tillgänglig
Ångtryck	: Ej tillgänglig
Ångtryck vid 50 °C	: Ej tillgänglig
Densitet	: Ej tillgänglig
Relativ densitet	: Ej tillgänglig
Relativ ångdensitet vid 20 °C	: Ej tillgänglig
Partikelegenskaper	: Ej tillämplig

9.2. Annan information

9.2.1. Information om faroklasser för fysisk fara

Ingen ytterligare information tillgänglig

9.2.2. Andra säkerhetskaraktistika

Ingen ytterligare information tillgänglig

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Produkten är icke-reaktiva under normal användning, lagring och transport.

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

10.2. Kemisk stabilitet

Stabil under normala förhållanden.

10.3. Risken för farliga reaktioner

Inga farliga reaktioner kända under normala användningsförhållanden.

10.4. Förhållanden som ska undvikas

Inga under rekommenderade lagrings- och hanteringsförhållanden (se avsnitt 7).

10.5. Oförenliga material

Starka syror. Oxidationsmedel.

10.6. Farliga sönderdelningsprodukter

Vid normal användning och förvaring bör inga farliga sönderdelningsprodukter uppkomma.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1. Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut toxicitet (oral) : Inte klassificerat
Akut toxicitet (dermal) : Inte klassificerat
Akut toxicitet (inhalation) : Inte klassificerat

Destillat (petroleum); vätebehandlad lätt (64742-47-8)

LD50 oral råtta	> 5000 mg/kg kroppsvikt Animal: rat, Guideline: EPA OTS 798.1175 (Acute Oral Toxicity), Guideline: OECD Guideline 420 (Acute Oral Toxicity - Fixed Dose Method)
DL50 oralt	> 5000 mg/kg kroppsvikt
LD50 hud kanin	> 2000 mg/kg kroppsvikt Animal: rabbit, Guideline: EPA OTS 798.1100 (Acute Dermal Toxicity), Guideline: OECD Guideline 402 (Acute Dermal Toxicity)
LD50 dermal	> 2000 mg/kg kroppsvikt
LC50 Inandning - Råtta	> 5,28 mg/l air Animal: rat, Guideline: OECD Guideline 403 (Acute Inhalation Toxicity), 95% CL: 0,42 -
LC50 Inandning - Råtta (Damm/dimma)	> 5280 mg/l

Bensisotiazolinon (2634-33-5)

DL50 oralt	1020 mg/kg kroppsvikt
LD50 dermal	4115 mg/kg kroppsvikt
LC50 Inandning - Råtta (Damm/dimma)	100 mg/l

Frätande/irriterande på huden : Inte klassificerat
Allvarlig ögonskada/ögonirritation : Inte klassificerat
Luftvägs-/hudsensibilisering : Inte klassificerat
Mutagenitet i könsceller : Inte klassificerat
Cancerogenicitet : Inte klassificerat
Reproduktionstoxicitet : Inte klassificerat

Destillat (petroleum); vätebehandlad lätt (64742-47-8)

NOAEL (djur/hane, F0/P)	≥ 3000 mg/kg kroppsvikt Animal: rat, Animal sex: male
-------------------------	---

Specifik organotxicitet – enstaka exponering : Inte klassificerat
Specifik organotxicitet – upprepade exponering : Inte klassificerat

Destillat (petroleum); vätebehandlad lätt (64742-47-8)

NOAEL (oral, råtta, 90 dagar)	750 mg/kg kroppsvikt Animal: rat, Animal sex: female
-------------------------------	--

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

Destillat (petroleum); vätebehandlad lätt (64742-47-8)

NOAEC (inandning, råtta, ånga, 90 dagar)	≥ 0,024 mg/l air Animal: rat, Guideline: OECD Guideline 412 (Subacute Inhalation Toxicity: 28-Day Study)
--	--

Fara vid aspiration : Inte klassificerat

SCRATCH REPAIR & RENEW

Viskositet, kinematisk	120 mm²/s
------------------------	-----------

11.2. Information om andra faror

Ingen ytterligare information tillgänglig

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1. Toxicitet

Ekologi - allmän	: Produkten anses inte skadlig för vattenlevande organismer och inte heller orsaka långvariga skadliga effekter på miljön.
EKOLOGI - vatten	: Uppgift om ekotoxikologi saknas.
Farligt för vattenmiljön, omedelbara (akuta) effekter	: Inte klassificerat
Farligt för vattenmiljön, fördröjda (kroniska) effekter	: Inte klassificerat

Destillat (petroleum); vätebehandlad lätt (64742-47-8)

LC50 - Fisk [1]	> 2 mg/l
-----------------	----------

Bensisotiazolinon (2634-33-5)

LC50 - Fisk [1]	2,18 mg/l
EC50 - Kräftdjur [1]	0,99 mg/l
EC50 - Andre akvatiska organismer [1]	2,94 mg/l waterflea
EC50 - Andre akvatiska organismer [2]	0,11 mg/l

12.2. Persistens och nedbrytbarhet

SCRATCH REPAIR & RENEW

Persistens och nedbrytbarhet	Inga data tillgängliga.
------------------------------	-------------------------

12.3. Bioackumuleringsförmåga

SCRATCH REPAIR & RENEW

Bioackumuleringsförmåga	Inga data tillgängliga.
-------------------------	-------------------------

Bensisotiazolinon (2634-33-5)

Fördelningskoefficient för n-oktanol/vatten (Log Pow)	0,7
---	-----

12.4. Rörlighet i jord

SCRATCH REPAIR & RENEW

EKOLOGI - jord/mark	Inga data tillgängliga.
---------------------	-------------------------

12.5. Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Ingen ytterligare information tillgänglig

12.6. Hormonstörande egenskaper

Ingen ytterligare information tillgänglig

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

12.7. Andra skadliga effekter

Andra skadliga effekter : Okänt
Ytterligare Information : Undvik utsläpp till miljön.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Lokala föreskrifter (avfall) : Avfallshantering enligt myndigheternas föreskrifter.
Avfallsbehandlingsmetoder : Kasta Innehållet / behållaren i enlighet med licensierade samlare sorteringsanvisningar.
Rekommendationer för bortskaffande av produkt /förpackning : Hantera avfallet på ett säkert sätt i enlighet med lokala/nationella bestämmelser.

AVSNITT 14: Transportinformation

I enlighet med ADR / IMDG / IATA / ADN / RID

ADR	IMDG	IATA	ADN	RID
14.1. UN-nummer eller id-nummer				
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
14.2. Officiell transportbenämning				
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
14.3. Faroklass för transport				
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
14.4. Förpackningsgrupp				
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
14.5. Miljöfaror				
Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig	Ej tillämplig
Ingen ytterligare information tillgänglig				

14.6. Särskilda skyddsåtgärder

Vägtransport

Ej tillämplig

Sjötransport

Ej tillämplig

Flygtransport

Ej tillämplig

Insjötransport

Ej tillämplig

Järnvägstransport

Ej tillämplig

14.7. Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Ej tillämplig

SCRATCH REPAIR & RENEW

Säkerhetsdatablad

enligt REACH-förordningen (EG) 1907/2006 ändrad genom förordning (EU) 2020/878

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1. Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

15.1.1. EU-föreskrifter

Innehåller inga ämnen som är underställda begränsningar enligt bilaga XVII till REACH

Innehåller inga ämnen på Reach-kandidatlistan

Innehåller inget ämne uppfört på listan i Bilaga XIV i REACH

Innehåller inga ämnen som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 från den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier.

Innehåller inga ämnen som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föreningar

Innehåller inga ämnen som omfattas av EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet.

Innehåller inget ämne som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om marknadsföring och användning av sprängämnen.

Innehåller inga ämnen som är upptagna i förteckningen över narkotikaprekursorer (förordning (EG) nr 273/2004 om narkotikaprekursorer).

15.1.2. Nationella föreskrifter

I enlighet med EU-direktiv 1272/2008 / EG bilaga VI (2.2.5) kommer denna produkt inte att upprätthålla förbränning och anses inte som en brandfarlig varning.

15.2. Kemikaliesäkerhetsbedömning

Ingen kemikaliesäkerhetsbedömning har utförts

AVSNITT 16: Annan information

Hänvisningar om ändring(ar):

Transportinformation.

H- och EUH-fraserna är kompletta ordalydelser:

Acute Tox. 4 (Oral)	Akut oral toxicitet, kategori 4
Aquatic Acute 1	Farligt för vattenmiljön – akut fara, kategori: akut 1
Asp. Tox. 1	Fara vid aspiration, kategori 1
EUH208	Innehåller BENZISOTHIAZOLINONE. Kan orsaka en allergisk reaktion.
Eye Dam. 1	Allvarlig ögonskada/ögonirritation, kategori 1
H302	Skadligt vid förtäring.
H304	Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
H315	Irriterar huden.
H317	Kan orsaka allergisk hudreaktion.
H318	Orsakar allvarliga ögonskador.
H400	Mycket giftigt för vattenlevande organismer.
Skin Irrit. 2	Frätande eller irriterande på huden, kategori 2
Skin Sens. 1	Hudsensibilisering, kategori 1

Säkerhetsdatablad (SDS), EU

Juridisk ansvarsfriskrivning: Turtle Wax Europe Limited. Alla rättigheter förbehållna.

Denna information gäller endast det specifika materialet som anges och kan inte vara giltigt för sådant material som används i kombination med andra material eller under några speciella förhållanden eller processer. Sådan information är, så vitt vi vet och tro, exakt och tillförlitligt vid det datum som utfärdats. Ingen garanti, garanti eller representation görs för dess noggrannhet, tillförlitlighet eller fullständighet. Det är användarens eller processorns ansvar att försäkra sig om lämpligheten av sådan information för sina egna speciella omständigheter, förhållanden eller användning. Detta inkluderar transport, lagring och bortskaffande som ligger utanför vår kontroll.